

TRANSPORDIAMET

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee
Suur-Ameerika 1
15006, Tallinn, Harju maakond

Teie 27.01.2025

Meie 28.01.2025 nr 1.2-4/25/1587-1

Seisukoha küsimine

2018. aastal võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1139 (*alusmäärus*), millega tunnustati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) 552/2004 (*koostalitlusvõime määrus*). Mõningate koostalitlusvõime määruse artiklite kohaldamisega tuli jätkata kuni **12. septembrini 2023**. See kuupäev oli ühtlasi tähtjaks Euroopa Liidu Lennundusohutusametile (EASA) ja Euroopa Komisjonile (EK) koostöös liikmesriikidega töötada välja uus süsteem. Koostalitlusvõime määrus sätestas põhinõuded, mida tuli kohaldada Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu, selle süsteemide, koostisosade ja seotud menetluste suhtes, sealhulgas aeronavigatsiooniseadmete kasutamise alused. Aeronavigatsiooniseadmete sertifitseerimisele ei kohaldatud Euroopa Liidu õigust ning seetõttu oli aeronavigatsiooniseadmete sertifitseerimine liikmesriigiti erinev - paljudes riikides lähtuti vaid koostalitlusvõime määruse nõuetest, osad riigid olid kehtestanud täiendavad vastavustõendamise nõuded. Eesti kuulus viimaste hulka, kus on siseriiklikult kehtestatud seadmete sertifitseerimise nõuded.

Uue ja alusmääruse kohase süsteemi rakendamiseks võeti vastu 14. juulil 2023 komisjoni delegeritud määrus (EL) 2023/1768, millega kehtestati lennuliikluse korraldamise/aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja lennuliikluse korraldamise/aeronavigatsiooniteenuste koostisosade sertifitseerimise ja deklareerimise üksikasjalikud eeskirjad. Määrusega on reguleeritud, millised seadmed tuleb sertifitseerida (see õigus on üksnes EASA-l) ning millised kuuluvad deklareerimisele (seda kontrollib liikmesriigi pädev asutus, Transpordiamet Eestis). See tähendab, et uue süsteemi kohaselt ei või pädev asutus seadmeid sertifitseerida, kuid lennundusseadus (*LennS*) kohustab vastupidiseks ning deklareerimisele kuulvaid seadmeid LennS sertifitseerima. Määruse (EL) 2023/1768 kohaldamisalasse jäävad kõik täna LennS kohaselt sertifitseeritavad aeronavigatsiooniseadmed. Seega on LennS aeronavigatsiooniseadmete sertifitseerimist reguleerivad sätted vastuolus EL-i õigusega ning lisaks seab sertifikaatide omanikele liigseid piiranguid. Sertifikaatide omanikud on kohustatud täitma nõudeid, mis üle Euroopa teistele teenuseosutajatele ei kehti ning seab Eesti teenuseosutajad keerulisemasse, aga ka ebavõrdsemasse olukorda ning samas peab Transpordiamet LennS kohaselt menetlema taotlusi ja tegema järelevalvet.

Hetkel kehtib ligikaudu 50 aeronavigatsiooniseadme sertifikaati, mille omanikuks on Lennuliiklusteeninduse AS, AS Tallinna Lennujaam ja Kaitsevägi.

Transpordiamet on esitanud LennS muutmise eelnõu, et esimesel võimalusel tunnistada aeronavigatsiooniseadmete sertifitseerimise sätteid kehtetuks. Nii õiguslik vastuolu kui praktikas kahe vastuolulise süsteemi samaaegse järgimise kohustus on ajendanud Transpordiametit pöörduma Kliimaministeeriumi poole.

Seetõttu palume seisukohta ja juhiseid, kas ilmse vastuolu tõttu EL-i õigusega on seadusandja hinnangul ja tõlgendusel võimalik lõpetada LennS alusel sertifitseerimine ning tunnistada olemasolevad sertifikaadid kehtetuks enne seaduse muudatuse jõustumist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov
juhataja
õigusosakond

Lisaadressaadid: Tairi Tonkson, Kliimaministeerium, tairi.tonkson@kliimaministeerium.ee

Mari Toodu
58031182, Mari.Toodu@transpordiamet.ee